

7. *Statista*. — Mode of access: <https://www.statista.com/statistics/415289/print-format-and-digital-books-reading-consumption-france/>. — Title from the screen.
8. *Deutscher Verband der Verlage und Buchhändler*. — Mode of access: <https://www.boersenverein.de/boersenverein/>. — Title from the screen.
9. *Börsenverein des Deutschen Buchhandels*. — Mode of access: <https://www.boersenverein.de/>. — Title from the screen.
10. *Библиотечно-информационный комплекс*. — Режим доступа: <http://library.fa.ru/page.asp?id=1282>. — Загл. с экрана.
11. *Российское книгоиздание в 2019 году: удержать равновесие*. — Режим доступа: <http://www.unkniga.ru/bookrinok/knigniy-rinok/10444-rossiyskoe-knigoizdanie-v-2019-uderzhat-ravnovesie.html>. — Загл. с экрана.
12. *Opowiesc*. — Mode of access: <https://zupelnieinnaopowiesc.com/2020/07/27/ponad-36-tys-ksiazek-wydanych-w-2019-roku-raport-biblioteki-narodowej/#:~:text=To%20wi%C4%99cej%2C%20ni%C5%BC%20rok%20wz%C5%9Bniej,informacji%20opublikowanych%20przez%20Bibliotek%C4%99%20Narodow%C4%85.&text=W%202019%20roku%20Biblioteka%20Narodowa,2017%20roku%2036%20260%20tytu%C5%82%C3%B3w>. — Title from the screen.
13. *Statista*. — Mode of access: <https://www.statista.com/statistics/948143/poland-number-of-public-libraries-and-branches/>. — Title from the screen.
14. *Publish news*. — Mode of access: <https://www.publishnews.es/materias/2020/06/12/el-725-de-los-libros-publicados-en-2019-se-hizo-en-papel>. — Title from the screen.
15. *Publishers weekly*. — Mode of access: <https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/industry-news/publisher-news/article/81473-number-of-self-published-titles-jumped-40-in-2018.html>. — Title from the screen.

Mykhaylo Onyshchuk, Larysa Tatarinova

2019: the most successful year for book publishing before the COVID-19 pandemic

The COVID-19 pandemic has made significant adjustments to the life of each sector of the creative industry. One of those that has been hit hard by today's crisis is the book publishing industry. The crisis continues today, and it is too early to summarize the losses and losses in this area.

The article examines some trends in the development of world book publishing in 2019 before the pandemic COVID-19, summarizes the main indicators of the publishing industry in the leading countries. Based on the analysis of reports of the National Publishers' Associations, the peculiarities of publishing development, the ratio of printed and electronic books, the role and place of audiobooks in modern conditions are highlighted.

It is proved that self-publishing today creates a strong competition to traditional book publishing and distribution, and in the conditions of technological progress it can become a threat to traditional models of publication.

Keywords: publishing industry; publishing houses; printed book; eBook; audiobook; self-published; book market; publishers' association

Надійшла до редакції 8 лютого 2021 року

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

УДК 019.941-028.27:[026:63](477:100)(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2021.2(295).15-19

Оксана Капралюк,

кандидат сільськогосподарських наук,
завідувач відділу науково-методичної роботи та наукового реферування
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН,
e-mail: oksanakapr@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2034-8958>

Реферативні бази даних із питань сільського господарства як засіб наукової комунікації

Розглянуто міжнародні галузеві бази даних (БД), а саме "Agricola", "Agris", "Agora", та низку статистичних БД, надано їх коротку характеристику, проаналізовано наповнення, обсяг, а також проблеми, що постають під час використання цих ресурсів. Схарактеризовано систему реферування національних видань із питань сільського господарства, що є важливою частиною інформаційного забезпечення наукових досліджень, технічних розробок, навчального процесу, оскільки реферативна база даних (РБД) наукових видань є не тільки найефективнішим інструментом інформаційного пошуку, а й узагальненою картиною поточного стану науки у країні.

Висвітлено роль Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН (ННСГБ НААН) — провідного науково-інформаційного центру аграрної галузі України — у формуванні галузевого інформаційно-реферативного ресурсу, а саме реферативного журналу "Агропромисловий комплекс України", що виходить чотири рази на рік від другого півріччя 1999 р. обсягом 400 рефератів. Вони охоплюють понад 31 тис. наукових публікацій за різними напрямками аграрної науки, котрі відображають науково-теоретичний, прикладний і комбінований спектр досліджень для подальшого нароцування ефективності агропромисловості на засадах ресурсозаощадження, екологічності, конкурентоспроможності. Проаналізовано основні заходи підготовчого етапу створення галузевого реферативно-інформаційного ресурсу. Висвітлено теоретичні, організаційні та методологічні засади реферування, шляхи розвитку вторинних інформаційних матеріалів. Наведено відомості щодо видання тематичних випусків реферативного журналу (РЖ) "Агропромисловий комплекс України" взагалі

та за попередній рік зокрема. Проведено аналіз наведених у реферативному журналі видань за останні кілька років; розглянуто видання, що найповніше відображено в цьому інформаційному ресурсі; досліджено тематичне наповнення рубрик. З'ясовано способи поширення сільськогосподарської інформації — зібрання, конференції, сайт ННСГБ НААН. Простежено специфіку трансформацій журналу впродовж періоду його виходу у світ, спричинених вимогами часу, та проблеми, що постають у процесі створення вторинного інформаційного ресурсу.

Ключові слова: мережа сільськогосподарських бібліотек; інформаційний ресурс; реферативний журнал "Агропромисловий комплекс України"; аграрний сектор; бази даних; реферування; публікації; вчені

Постановка проблеми. У наш час вагомим значення набуває інформаційне забезпечення діяльності, пов'язаної зі створенням інноваційної економіки, нових технологічних процесів і продуктів в аграрному секторі, реалізацією критичних технологій і пріоритетних напрямів розвитку науки й техніки, що дають змогу підвищити ефективність сільськогосподарського виробництва та інвестиційну привабливість галузі. Основне завдання держави щодо інформаційної політики полягає в забезпеченні розвитку інформаційної системи на основі комунікаційних технологій, оновленні інформаційних фондів, наданні товаровиробникам вільного доступу до інформаційних ресурсів у сфері освіти, науки й технологій.

Результативність модернізації сільськогосподарської галузі значною мірою залежить від інформаційного складника, що передбачає своєчасне надання особам, які ухвалюють рішення щодо організації, управління й технологічного забезпечення аграрного виробництва, об'єктивної, актуальної, вичерпної та достовірної інформації про стан керованих об'єктів, зовнішнього середовища й технологій у різних напрямках агросектору; засоби механізації та автоматизації технологічних процесів; засоби захисту рослин і тварин; технології перероблення аграрної продукції тощо. Крім того, вкрай важливі відомості про ринки аграрної продукції, добрив, сільськогосподарської техніки, палива, мастильних матеріалів тощо.

Отже, якщо в розв'язанні завдань нарощування аграрного потенціалу пріоритетне місце посідає інноваційна політика, то основою механізмів їх реалізації становить система інформаційного забезпечення [1].

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питання актуальності заснування електронного реферативного науково-технічного журналу, що слугує засобом упорядкування та зосередження відомостей про наукові публікації Інституту електромеханіки, енергозбереження і систем управління, порушено в дослідженнях С. Романенко та О. Чорного [2].

У публікаціях Т. Букшиної з'ясовано шляхи активізації формування реферативних ресурсів, зокрема з питань педагогіки, психології, освіти, через інтеграцію й налагодження кооперативної взаємодії та координації процесів їх створення [3].

У посібнику В. Лутовинової проаналізовано сутність аналітико-синтетичного опрацювання інформації, основні загальнонаукові методи, котрі використовують під час макро- й мікроаналітичного згортання інформації, визначення та класифікацію реферативних документів, теорію, методику й практику реферування [4].

Н. Зайченко, Ю. Ейсмонт, О. Сандул розглядають історію становлення Українського реферативного журналу "Джерело" за двадцятирічний період [5].

Науковці також приділяли увагу методологічним і практичним засадам формування й використання реферативних журналів, їхньому наповненню та дослідженню сучасного стану. Водночас проблема подання інформації з питань сільського господарства в міжнародних і вітчизняних реферативних БД, зокрема в реферативному журналі "Агропромисловий комплекс України", котрий видає Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН, потребують ґрунтовнішого розгляду.

Мета статті — дослідити основні міжнародні реферативні бази з питань сільського господарства, а також особливості формування й тематичного наповнення РЖ "Агропромисловий комплекс України" ННСГБ НААН.

Виклад основного матеріалу дослідження. Реферативні бази даних і реферативні журнали якнайповніше інформують різноманітні категорії користувачів про наукові здобутки, містять найсуттєвіший фактографічний матеріал, сприяють ретроспективному пошуку публікацій, висвітлюють досягнення в суміжних галузях знань. Ці ресурси відіграють важливу роль в організації дослідницької діяльності вченого, орієнтуючи його в безмежжі інформації, розкривають зміст книжкових видань, збірників наукових праць, матеріалів наукових конференцій, статей із періодичних та продовжуваних видань тощо. Для економії часу під час пошуку потрібних відомостей, науковці дедалі частіше звертаються не до першоджерел, а до баз даних, що дає змогу діставати доступ одночасно до різних найменувань наукових видань широкого хронологічного спектра.

Нині у світі сформовано низку міжнародних РБД, окремі з яких є галузевими. Далі ґрунтовніше розглянемо найвідоміші БД із питань сільського господарства:

1. *AGRICOLA* (<https://agricola.nal.usda.gov/>) Національної сільськогосподарської бібліотеки (США) являє собою бібліографічну БД із питань сільського господарства та суміжних дисциплін. Ретроспектива пошуку сягає 1970 р. Містить понад 5 млн записів на книги, розділи з книг, статті з періодичних видань, дисертації, аудіовізуальні документи, звіти, патенти. Пошук здійснюється за допомогою розвиненого інтерфейсу. Крім стандартного набору полів (автор, заголовки, рік видання тощо), можна застосовувати пошук за кодами тематичних категорій (Subject Category Codes) [6].

2. *AGRIS* (<http://agris.fao.org/>) Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО). Міжнародна інформаційна система з питань сільського господарства й суміжних із ним галузей, створена 1974 р., є бібліографічною службою, що об'єднує 240 на-

ціональних і міжнародних центрів опрацювання й введення документів до БД. Ресурс містить інформацію з книг, монографій, статей із періодичних і продовжуваних видань, збірників, а також із таких питань, як біотехнологія, захист рослин, ветеринарія, сільськогосподарське обладнання й техніка, токсикологія, лісове та водне господарство, аквакультура й рибне господарство, технологія виробництва харчових продуктів, природні ресурси, навчання, право тощо. Особливе місце посідають науково-технічні проекти, звіти, дисертації, матеріали конференцій, що не друкуються в ЗМІ. Завдяки застосуванню нових технологій та внесенню до БД AGRIS інформації з інших ресурсів швидкість її наповнення значно зросла. Наприклад, у вересні 2013 р. кількість бібліографічних записів англійською мовою сягала 7 млн, а станом на травень 2020 р. — понад 11 млн. Більш як 40% документів супроводжують реферати, майже 20% — наведено в повнотекстовому форматі, і їхня частка стрімко зростає [7].

3. *AGORA* (<http://www.fao.org/adora/en/>) — БД із питань сільського господарства, біологічних, екологічних і соціальних наук, започаткована 2003 р. Ресурс надає доступ до 15,5 тис. журналів та 48 тис. книг, котрі видають понад 3400 установ із 115 країн світу. Завданням БД AGORA є підвищення якості та ефективності досліджень у галузі сільського господарства й освіти у країнах із низьким рівнем доходів і, відповідно, поліпшення рівня продовольчої безпеки [8].

Важливим інформаційним ресурсом ФАО є низка статистичних БД, зокрема *AQUASTAT* (водні ресурси), *FISHSTAT* (рибна промисловість), *FORRIS* (лісове господарство), *TERRASTAT* (землекористування). Основними статистичними публікаціями ФАО є "Статистичний щорічник", "Бюлетень статистики", а також тематичні випуски з окремих галузей сільського господарства.

Наведені ресурси здобули світове визнання, ними активно послуговується міжнародна спільнота. Проте доступ до зазначених баз даних здійснюється англійською мовою, що певним чином перешкоджає їх використанню серед широкого загалу науковців, освітян і товаровиробників нашої країни.

У нашій країні РБД із питань сільського господарства формує Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, котра щоквартально видає РЖ "Джерело" в кількох серіях: Сер. 1 Природничі науки (виходить від 1999 р.); Сер. 2 Техніка. Промисловість. Сільське господарство (виходить від 1999 р.); Сер. 3 Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво (від 1999 р.); Сер. 4 Медицина. Медичні науки (від 2004 р.), — та ННСГБ НААН, що впродовж 20 років випускає РЖ "Агропромисловий комплекс України", орієнтований на реферування наукової періодики з аграрної тематики та суміжних галузей знань. Завдяки РЖ значну частину різноманітних первинних документів (наукові статті, монографії, навчальні посібники тощо) сконцентровано в одному джерелі та наведено у зручній формі.

У попередні роки видання розповсюджували переважно серед бібліотек закладів вищої освіти та науково-дослідних установ НААН на урочистих засі-

даннях, конференціях, семінарах, що сприяло підтриманню процесу кумулювання наукової інформації та формуванню галузевого інформаційного ресурсу. Нині РЖ "АПК України" є найповнішою базою даних, що містить праці вітчизняних науковців із питань сільського господарства. Від часу заснування побачили світ 83 номери журналу, в яких відображено понад 31 тис. наукових публікацій за 30-ма напрямками аграрної науки, що становить якісну основу для проведення наукометричних досліджень і підготовки тематичних випусків РЖ "АПК України", котрих наразі налічується 23. Так, лише 2020 р. було підготовлено 3 спецвипуски: "Садівництво України-2020", "Механізація та електрифікація сільського господарства" й "Меліорація та водне господарство". Метою підготовки та видання спеціальних тематичних випусків є якнайповніше забезпечення вітчизняних учених і фахівців у галузі сільського господарства інформацією щодо науково-дослідних робіт профільних установ і ЗВО. Крім того, випуски мають вагоме наукове й практичне значення, оскільки узагальнення інформації про сучасний стан і розвиток певних напрямів галузі дасть змогу ґрунтовніше проаналізувати наявні проблеми та віднайти ефективні шляхи їх розв'язання. Зазначимо, що установи-замовники спеціальних випусків РЖ під час підготовки видання намагаються якнайповніше відобразити в ньому результати своїх досліджень для ознайомлення з ними науковою та виробничою спільнотою, популяризації досягнень науки й поширення знань.

Наразі у журналі реферується майже 50 періодичних (за назвою) та 29 продовжуваних видань (за назвою). Періодичність випуску РЖ "АПК України" — чотири рази на рік, загальний обсяг кожного номера — 16,57 обл.-вид. аркушів.

Під час створення РЖ важливим є відбір джерел до реферування. Науковці та співробітники керуються не лише принципами цінності інформації, актуальності проблематики, а й зацікавленістю індивідуальних і колективних авторів у внесенні результатів їхніх розвідок і розробок у національний інформаційний ресурс із питань сільського господарства.

Реферуванню в РЖ "Агропромисловий комплекс України" підлягають:

- першоджерела, що за тематикою відповідають переліку агропромислових галузей знань;
- періодичні та продовжувані видання (журнали, бюлетені, збірники наукових праць);
- книги та брошури (збірники матеріалів конференцій, нарад, симпозіумів, монографії, підручники, посібники тощо).

Враховуючи, що всі автореферати докторських і кандидатських дисертацій агропромислового напрямку відображаються в РЖ "Джерело", дослідження та їх результати у вузькоспеціальних наукових напрямах у галузях науки, техніки тощо (депоновані наукові праці) — у РЖ "Депоновані наукові роботи", що видає Державна науково-технічна бібліотека України, то ці першоджерела, для уникнення дублювання, референти РЖ "Агропромисловий комплекс України" не опрацьовують.

Зазначимо, що РБД "Агропромисловий комплекс України" — це не лише галузевий, а й поточний бібліографічний показник, що віддзеркалює нові надходження до ННСГБ НААН.

Завдяки аналізу РЖ за останні роки виявлено, що більшість прореферованих документів становлять монографії, періодичні та продовжувані видання установ НААН — 52—58%, закладів вищої освіти — 25—27%, інших установ — 17—21%. Звісно, нині не йдеться про повноту реферування документів аграрного профілю через те, що комплектування фондів ННСГБ НААН зазнає труднощів. Найповніше в РЖ репрезентовано такі видання: Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва, Таврійський науковий збірник, Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Вісник Львівського національного аграрного університету, міжвідомчий тематичний науковий збірник "Агрохімія і ґрунтознавство" та інші.

Характеризуючи видовий розподіл записів у РЖ, слід зазначити, що частка наукових видань, прореферованих у журналі останніми роками, становила 18—28%, основний відсоток припадає на статті з періодичних та продовжуваних видань — 56—60%. Таку закономірність зумовлено кризовою економічною ситуацією в Україні, відмовою видавців надавати обов'язковий примірник видань бібліотекам, оскільки значна їх частина виходить у комерційних структурах спонсорським чи авторським коштом.

Інформаційний матеріал у РЖ "Агропромисловий комплекс України" систематизовано згідно з Універсальною десятковою класифікацією розділу "Сільське господарство". Аналіз рефератів, розміщених за галузями знань, свідчить, що їхня частка від загальної вибірки становила від 0,13% (шовківництво) до 5,5% (економіка сільського господарства, організація та управління сільськогосподарським виробництвом).

Найбільший відсоток у розділі "Тваринництво" становлять реферати в рубриках скотарство (17,1%) і свинарство (15,9%), найменший — загальне тваринництво (2,4%) та конярство (6,7%). У розділі "Рослинництво" найбільший відсоток рефератів припадає на рубрики: технічні культури (18,6%), садівництво, плодівництво (17,4%); найменший — декоративні культури, квітництво (5,8%).

РЖ зазнавав певних трансформацій, спричинених, зокрема, поглибленням процесів диференціації та

інтеграції наукових знань. Так, упродовж двадцятиліття виходу журналу до нього додалися три рубрики: "Історія аграрної науки" (№ 2, 2001), "Харчова і переробна промисловість" (№ 3, 2003) та "Біотехнологія" (№ 4, 2011).

Одним з основних критеріїв оцінювання реферативного ресурсу є достовірність інформації, її значущість з наукового погляду та практична цінність. Відповідно, на початку створення РЖ було сформовано групу рецензентів, серед яких нині 11 академіків, 7 членів-кореспондентів, 4 професори, які є висококваліфікованими фахівцями з певних напрямів сільського господарства.

Загальновідомо, що наразі найоперативнішим є доступ до реферативної БД через глобальні комп'ютерні мережі, оскільки електронний ресурс дає змогу отримувати найновіші дані (інформація в РБД поновлюється щоквартально й стає доступною інтернет-користувачам ще до виходу РЖ із друку). Крім того, зменшення фінансування ННСГБ НААН пришвидщило процес розміщення РЖ на сайті установи. Зокрема, від № 1 2016 р. журнал репрезентовано в каталозі "Українолітература" у вільному доступі. Електронна копія є структурованим видавничим файлом у форматі PDF, що відтворює традиційну паперову сторінку та повністю зберігає текстове оформлення. Нині реферативна РБД "Агропромисловий комплекс України" та її паперовий варіант є невіддільним складником національного інформаційного ресурсу, що віддзеркалює українські наукові публікації з питань сільського господарства.

Висновки. Формування реферативного інформаційного ресурсу з питань сільського господарства є важливим напрямом діяльності ННСГБ НААН, що дає змогу забезпечувати наукову та виробничу спільноту оперативною інформацією про основні напрями, тенденції й перспективи розвитку АПК. Проте реферування наукової літератури з аграрної тематики зазнає певних труднощів, оскільки комплектування головної книгозбірні агропромислового комплексу країни здійснюється несистематично, порушено цикл доставлення обов'язкового безоплатного примірника документів, у фондах бракує значної кількості публікацій, надрукованих навіть науково-дослідними установами НААН, виділяється недостатньо асигнувань для підтримання необхідного репертуару передплати всіх наукових видань, що виходять на теренах України тощо.

Список використаних літератури та джерел

1. Пугач А. М. Пріоритетні напрями забезпечення розповсюдження науково-технологічної інформації в аграрному секторі України / А. М. Пугач // Інвестиції: практика та досвід. — 2015. — № 17. — С. 95—98.
2. Романенко С. С. Використання реферативного журналу як засобу інтенсифікації наукової роботи у вищих навчальних закладах / С. С. Романенко, О. П. Чорний // Інженерні та освітні технології в електротехнічних і комп'ютерних системах. — 2014. — № 3. — С. 8—17.
3. Букишина Т. Відображення галузевої науково-реферативної інформації в УРЖ "Джерело": кооперативна взаємодія освітянських бібліотек / Тамара Букишина // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 12. — С. 1—5.
4. Лутвинова В. І. Реферування як процес мікроаналітичного згорання інформації : практ. посіб. / наук. ред. Г. М. Швецова-Водка ; АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. — Київ, 2007. — С. 73 (Сер. "На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек").
5. Зайченко Н. Український реферативний журнал "Джерело": 20 років служіння науці / Н. Зайченко, Ю. Ейсмонт, О. Сандул // Бібліотечний вісник. — 2015. — № 5. — С. 34—38.

6. NAL Online Catalog — AGRICOLA. AGROVOC: многоязычный тезаурус сельскохозяйственной терминологии в новом формате представления. — Режим доступа: <https://agricola.nal.usda.gov/>. — Загл. с экрана (дата обращения 24.07.2020).
7. AGRIS. — Mode of access: <https://agris.fao.org/agris-search/index.do>. — Title from the screen (accessed 24.07.2020).
8. AGORA. — Mode of access: <http://www.fao.org/agora/en/>. — Title from the screen (accessed 24.07.2020).

Oksana Kapralyuk

Abstract databases on agriculture as a means of scientific communication

The international branch databases, such as "Agricola", "Agris", "Agora" and a number of statistical ones, are presented, their brief description, filling, volume, and also the problems which arise at their use are given. The system of abstracting national publications on agriculture is described, which is an important part of information support of research, technical development, educational process, as the abstract database of scientific publications is not only the most effective tool for information retrieval, but also a generalized picture of the current state of science in the country. The article highlights the role of the National Scientific Agricultural Library of NAAS — the leading scientific and information center of the agricultural sector of Ukraine — in the formation of sectoral information and abstract resource, namely the abstract journal "Agroindustrial Complex of Ukraine", which is published four times a year since the second half of 1999 400 abstracts which reflect more than 31 thousand scientific publications in various fields of agricultural science, which reflect the scientific-theoretical, applied and combined range of diverse research to further increase the efficiency of agricultural production on the basis of resource conservation, environmental friendliness, competitiveness. The main measures of the preparatory stage of creating a branch abstract and information resource are analyzed. Theoretical, organizational and methodological principles of abstracting, ways of further development of secondary information materials are covered. The information on the issue of thematic issues of the abstract magazine "Agroindustrial Complex of Ukraine" in general and in particular for the last year is given. The analysis of the editions presented in the abstract magazine for the last some years is presented, the editions which are most fully reflected in the given information resource are resulted. The thematic content is analyzed. The methods of dissemination of agricultural information are given — meetings, conferences, website of NSAL NAAS. The transformation of the journal during the whole period of its existence caused by the requirements of time, the problems that arise when creating a secondary information resource are considered.

Keywords: network of agricultural libraries; information resource; abstract journal "Agroindustrial Complex of Ukraine"; agricultural sector; databases; abstracts; publications; scientists

References

1. Pugach A. M. (2015). Prioritetni napryami zabezpechennya rozpovsyudzhennya naukovo-tehnologichnoyi informaciyi v agrarnomu sektori Ukraini. *Investiciji: praktyka ta dosvid*, 17, pp. 95—98.
2. Romanenko S. S. and Chornij O. P. (2014). Viktorystannya referativnogo zhurnalu yak zasobu intensyfikaciyi naukovoyi roboty u vishih navchalnih zakladah. *Inzhenerni ta osvityni tehnologiyi v elektrotehnichnih i kompyuternih sistemah*, 3, pp. 8—17.
3. Bukshina T. (2012). Vidobrazhennya galuzevoyi naukovo-referativnoyi informaciyi v URZh "Dzherelo": kooperativna vzayemodiya osvityanskih bibliotek. *Visnik Knizhkovoyi palati*, 12, pp. 1—5.
4. Lutovinova V. I. (2007). *Referuvannya yak proces mikroanalitichnogo zhortannya informaciyi : prakt. posib*. Kyiv.
5. Zajchenko N., Ejsmont Yu. and O. Sandul. (2015). Ukrayinskij referativnij zhurnul "Dzherelo": 20 rokiv sluzhynny nauki. *Biblioteknij visnik*, 5, pp. 34—38.
6. NAL Online Catalog — AGRICOLA. AGROVOC: mnogoyazychnyj tezaurus selskohozyajstvennoj terminologii v novom formate predstavleniya. (2020), [online]. Available at: <https://agricola.nal.usda.gov/> [Accessed 24.07.2020].
7. AGRIS. (2020), [online]. Available at: <https://agris.fao.org/agris-search/index.do> [Accessed 24.07.2020].
8. AGORA. (2020), [online]. Available at: <http://www.fao.org/agora/en/> [Accessed 24.07.2020].

Надійшла до редакції 12 січня 2020 року

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ЗМІ

УДК 077:070.16]:616-036.21COVID-19](477.42-25)

DOI: 10.36273/2076-9555.2021.2(295).19-24

Катерина Дюжева,

кандидат філологічних наук, старший викладач

Житомирського державного університету імені Івана Франка,

e-mail: r.b.ekaterina@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1357-8720>

Соціальна інформація в розрізі глобального COVID-карантину в реценції житомирських медіа: специфіка, форми репрезентації

У статті розглянуто особливості висвітлення пандемії COVID-19 у житомирських регіональних онлайн-ЗМІ у період серпень—грудень 2020 р. За допомогою методів, що використовуються в журналістикознавстві, проаналізовано та порівняно характерні риси публікацій зазначеного періоду, з'ясовано недоліки й переваги кожного із розглянутих матеріалів, а також зроблено спробу встановити баланс між стандартами журналістики та маніпулюванням свідомістю реципієнта у медіа Житомирщини. Конент-аналізу піддано статті авторів сайтів "Житомир.info", "20 хвилин", "Житомир.Life", "Житомир.today", "Житомир OnLine", "Журнал Житомира", "TIMES.ZT", "1.ZT.UA",